

KOMMUUNIO

Eukaristinen kommuunio on yksi niistä eleistä, joissa kristitty ilmaisee uskonsa omaperäisyyden ja varmuuden siitä, että hänellä on Herraan yhteys, jonka läheisyys ja todellisuus ylittävät kaiken ilmaisun. Tämä kokemus näkyy myös sanastossa: Vanhassa testamentissa ei ole sitä varten omaa sanaa, mutta kreikan sana *koinōnia* ilmaisee Uudessa testamentissa kristityn suhdetta Jeesuksen ilmoittamaan todelliseen Jumalaan sekä kristittyjen keskinäisiä suhteita. Jumalallisen kanssa yhteyteen pääseminen ei ole ihmiselle vierasta. Uskonto, joka ilmenee hänessä haluna liittyä Jumalaan, näkyy usein uhreina tai pyhinä riitteinä, joissa jumalan oletetaan jakavan uskoviensa ravinnon. Toisaalta liittoaterioilla halutaan sinetöidä ihmisten välille veljeyden tai ystävyyden siteet.

Jos vain Jeesus Kristus, ainoa välittäjäme, kykenee täyttämään tämän kaipauksen, Vanha testamentti valmistaa jo sen toteutumista pitäen samalla mustasukkaisesti kiinni ylitsepääsemättömistä etäisyyksistä ennen ihmiseksituloa.

VT.

1 Israelin jumalanpalvelus kuvastaa tarvetta päästä yhteyteen Jumalan kanssa. Tämä ilmenee ennen kaikkea uhreissa, joita kutsutaan ”rauha-” eli onnenuhreiksi ja joista osa uhrattavasta eläimestä kuuluu uhraajalle: syödesään sen hän saa istua Jumalan pöytään. Siksi monet käännökset kutsuvat niitä ”yhteyssuhreiksi” (vrt. 3. Moos. 3). Tosiasiassa Vanha testamentti ei koskaan puhu suoraan yhteydestä Jumalaan, vaan ainoastaan aterioimisesta ”Jumalan edessä” (2. Moos. 18:12; vrt. 24:11).

2. Liitto. Tämä tarve jäisi hedelmättömäksi haaveeksi, ellei Jumala tarjoaisi kansalleen todellista vastavuoroisuutta ja yhteistä elämää: liitossa Jahve ottaa Israelin elämän huolekseen ja ajaa sen etuja (2. Moos. 23:22), tahtoo kohdata sen (Aam. 3:2) ja pyrkii voittamaan sen sydämen (Hoos. 2:16). Tämä liitosta kumpuava yhteyden suunnitelma ilmenee siinä, millaisin keinoin Jumala ympäröi aloitteensa: pitkät keskustelut Mooseksen kanssa (2. Moos. 29:20–23; 24:22–28) sekä ”kohtaamisteltan” nimi, teltan, jossa hän tapaa Mooseksen (33:7–11).

3. Laki. Liiton peruskirjan lain tarkoituksena on opettaa Israelille, miten Jumala toimii (5. Moos. 24:18; 3. Moos. 19:2). Lain totteleminen ja sen määräysten muovattavaksi antautuminen merkitsee siis Jumalan löytämistä ja häneen liittymistä (Ps. 119); päinvastoin Jumalan rakastaminen ja etsiminen merkitsee hänen käskyjensä noudattamista (5. Moos. 30:20–22).

4. Rukous. Liitolle uskollisena elävä israelilainen kohtaa Jumalan vielä läheisemmin rukouksen kahdessa perustavassa muodossa (rukous): jumalallisten ihmetekojen herättämässä ihastuksen ja ilon spontaanissa purkauksessa, joka synnyttää siunauksen, ylistyksen ja kiitoksenannon, sekä kiihkeässä anomisessa rukouksessa, jossa etsitään Jumalan läsnäoloa (Ps. 42:2–5; 63:2–6) ja kohtaamista, jota edes kuolema ei voisi katkaista (Ps. 16:9; 49:16; 73:24).

5. Sydänten yhteys kansassa. Sydänten yhteys kansassa on liiton hedelmä: perheen, suvun ja heimon sisäinen luonnollinen solidaarisuus muuttuu ajatusten ja elämän yhteisyydeksi Jumalan palveluksessa. Hän kokoaa Israelin yhteen. Ollakseen uskollinen tälle pelastavalle Jumalalle israelilaisen tulee pitää maanmiestään ”veljenään” (5. Moos. 22:2–4; 23:20) ja osoittaa huolenpitoa kaikkein vähäosaisimmille (24:19–22). Pappistraditioiden liturginen kokoon-tuminen on samalla kansallinen yhteisö, joka kulkee kohti jumalallista päämääräänsä (vrt. 4. Moos. 1:52–53; 20:6–11; 1. Aikak. 13:2), ”Jahven yhteisö” ja ”koko Israel” (1. Aikak. 25:3).

UT. Kristuksessa yhteys Jumalaan tulee todellisuudeksi: Jeesus Kristus jakaa heikkoudessaan kaikille ihmisille yhteisen osan (Hepr. 2:14) ja antaa heidän päästä osallisiksi jumalallisesta luonnosta (2. Piet. 1:4).

1. Yhteys Herraan Kirkossa. Julkisen toimintansa alusta lähtien Jeesus ottaa rinnalleen kaksitoista kumppania, joiden hän tahtoo olevan läheisessä yhteydessä opettamisen ja laupeuden lähetystehtävänsä (Mark. 3:14; 6:7–13). Hän vakuuttaa, että hänen omiensa tulee jakaa hänen kärsimyksensä ollakseen hänen arvoisiaan (Mark. 8:34–37 p; Matt. 20:22; Joh. 12:24–25; 15:18). Hän on todella Messias, Kuningas, joka muodostaa yhtä kansansa kanssa. Samalla hän korostaa rakkauden kahden käskyn perustavaa ykseyttä (rakkaus) (Matt. 22:37–40).

Ensimmäisiä kristittyjä yhdistää veljellinen yhteys, joka kumpuaa heidän yhteisestä uskostaan Herraan Jeesukseen, halustaan jäljitellä häntä yhdessä ja rakkaudestaan häneen; tämä rakkaus johtaa väistämättä keskinäiseen rakkauteen: heillä oli ”yksi sydän ja yksi sielu” (Ap. t. 4:32). Heidän keskinäinen yhteytensä toteutuu ensiksi leivän murtamisessa (Ap. t. 2:42). Jerusalemin Kirkon sisällä se näkyy omaisuuden yhteisenä käyttönä (Ap. t. 4:32–5:11) ja pakanuudesta kääntyneiden yhteisöjen sekä Jerusalemin välillä kolehtina, jota pyhä Paavali suosittelee (kolehti) (2. Kor. 8–9; vrt. Room. 12:13). Evankeliumin julistajille annettu aineellinen apu tuo tämän yhteyden erityisellä tavalla esiin ja antaa sille hengellisen kiitollisuuden luonteen (Gal. 6:6; Fil. 2:25). Yhdessä kestityt vainot yhdistävät sydämet (ykseys) (2. Kor. 1:7; Hepr. 10:33; 1. Piet. 4:13), samoin osallistuminen evankeliumin levittämiseen (Fil. 1:5).

2. Tämän yhteyden merkitys.

a Pyhän Paavalin mukaan uskova, joka uskon ja kasteen kautta liittyy Kristukseen (usko ja kaste), tulee osalliseksi hänen salaisuuksistaan (vrt. yhdysverbit, joissa on etuliite syn-). Kristuksen kanssa synnille kuollut kristitty nousee hänen kanssaan uuteen elämään (Room. 6:3–4; Ef. 2:5–6); kärsimyksensä ja oma kuolemansa tekevät hänet

osalliseksi Herran kärsimyksestä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta (2. Kor. 4:14; Room. 8:17; Fil. 3:10; 1. Tess. 4:3–4). Osallisuus Kristuksen eukaristiseen ruumiiseen (1. Kor. 10:16) toteuttaa sekä ”yhteyden Poikaan” (1:9) että ruumiin jäsenten ykseyden (10:17). Pyhän Hengen lahja kaikille kristityille sinetöi heidän välilleen läheisen yhteyden (2. Kor. 13:13; Fil. 2:1).

b Pyhän Johanneksen mukaan opetuslapset, jotka ottavat vastaan ”elämän Sanan” julistuksen, pääsevät yhteyteen sen todistajien eli apostolien kanssa ja heidän kautta Jeesuksen ja Isän kanssa (1. Joh. 1:3; 2:24). Lopulta keskenään yhteen liittyneet kristityt pysyvät Isän ja Pojan rakkaudessa, niin kuin Isä ja Poika pysyvät toisissaan ja ovat yhtä (Joh. 14:20; 15:4,7; 17:20–23; 1. Joh. 4:12). Jeesuksen käskyjen noudattaminen on aito merkki halusta pysyvään yhteyteen (Joh. 14:21; 15:10); Pyhän Hengen voima toteuttaa tämän yhteyden (Joh. 14:17; 1. Joh. 2:27; 3:24; 4:13), ja eukaristinen leipä on sen välttämätön ravinto (Joh. 6:56).

Näin kristitty maistaa jo ennalta iankaikkista iloa, joka on jokaisen ihmissydämen haave ja Israelin toivo: ”olla aina Herran kanssa” (1. Tess. 4:17; vrt. Joh. 17:24), osallistuen hänen kirkkauteensa (1. Piet. 5:1).

DS & JG

Katso myös: → Liitto – Rakkaus II NT 3 – Altari 3 – connaitre NT 2 – corps-du-christ H 2, III i – coupe i – Asettua H 3 – desir IV – eglise – eucharistie – imposition-des-mains AT – Leipä – Jumalan läsnäolo NT II – Ateria – Uhri – solitude II – unite